

MÔ HÌNH DƯA HẦU VIETGAP HÀM NINH HƯỚNG ĐI MỚI HIỆU QUẢ CẦN NHÂN RỘNG

TRẦN ĐỨC THUẬN

Phòng Nông nghiệp và PTNT huyện Quảng Ninh

Với xu thế hội nhập hiện nay, sản xuất rau, quả an toàn theo quy trình VietGAP là điều kiện bắt buộc nếu như sản phẩm muốn có chỗ đứng trên thị trường. Mô hình trồng dưa hấu vừa được công nhận đạt chuẩn VietGAP tại xã Hàm Ninh, huyện Quảng Ninh, tỉnh Quảng Bình đã thêm niềm hy vọng cho người dân nơi đây. Hàm Ninh là địa phương có diện tích trồng dưa hấu lớn nhất huyện Quảng Ninh với diện tích gieo trồng hàng năm khoảng 35-40ha. Phát huy những lợi thế to lớn do điều kiện tự nhiên mang lại, kết hợp với kinh nghiệm sản xuất lâu đời, những năm qua, nhân dân xã Hàm Ninh đã mạnh dạn ứng dụng khoa học kỹ thuật để đưa cây dưa hấu vào sản xuất trên đất lúa và đã đem lại kết quả khả quan, thu nhập bình quân cao gấp 3-4 lần so với trồng lúa. Tuy nhiên, đa số người dân nơi đây sản xuất còn nhỏ lẻ, manh mún, chưa đúng với yêu cầu kỹ thuật và chưa đảm bảo vệ sinh an toàn thực phẩm, do đó sản phẩm còn thiếu sức cạnh tranh, chủ yếu chỉ tiêu thụ ở các chợ nội tỉnh, chưa vươn ra thị trường trong nước và các hệ thống siêu thị. Để giúp người dân mạnh dạn đầu tư sản xuất sản phẩm dưa hấu an toàn, hình thành vùng sản xuất hàng hóa, đem lại hiệu quả kinh tế cao và thu nhập ổn định cho người sản xuất cũng như tạo sự tin tưởng cho người tiêu dùng, vụ Xuân Hè năm 2016, được sự hỗ trợ kinh phí của Sở Khoa học và Công nghệ tỉnh Quảng Bình, Phòng Nông nghiệp và PTNT huyện Quảng Ninh phối hợp với UBND xã Hàm Ninh xây dựng mô hình: “Sản xuất dưa hấu an toàn theo hướng VietGAP tại xã Hàm Ninh, huyện Quảng Ninh”.

Để triển khai mô hình, Phòng Nông nghiệp và PTNT đã phối hợp với Trung tâm Chất lượng Nông Lâm Thủy sản Vùng 2 tại thành phố Đà Nẵng khảo sát địa điểm, phân tích các chỉ tiêu kim loại nặng như As, Pb, Cu, Zn trong mẫu đất,

mẫu nước tưới cho cây dưa hấu phù hợp cho việc canh tác dưa hấu an toàn, đồng thời mở lớp tập huấn kỹ thuật sản xuất dưa hấu theo quy trình VietGAP cho các hộ dân trong Tổ hợp tác tham gia mô hình. Mô hình được triển khai tại thôn Trường Niên, xã Hàm Ninh, quy mô 01ha. Loại giống được sử dụng là dưa hấu Hoàn Châu và Phù Đồng của Công ty TNHH Sygenta Việt Nam. Để áp dụng sản xuất dưa hấu theo quy trình VietGAP, người nông dân phải tuân thủ nghiêm ngặt theo 12 bước trong quy trình sản xuất rau, quả tươi an toàn tại Việt Nam (VietGAP) theo Quyết định số 379/QĐ-BNN-KHCN ngày 28/1/2008 của Bộ Nông nghiệp và PTNT từ khâu đánh giá và lựa chọn vùng sản xuất, quản lý giống dưa hấu, quản lý phân bón và chất phụ gia, thuốc BVTV... đến thu hoạch và xử lý sau thu hoạch, ghi chép, lưu trữ hồ sơ, kiểm tra nội bộ... Ngoài việc phải ghi chép hồ sơ, nhật ký đồng ruộng sản xuất, điểm khác biệt nhất của quy trình kỹ thuật trồng dưa hấu an toàn theo hướng VietGAP mà nông dân phải tuân thủ đó là việc sử dụng phân bón, nước tưới, thuốc bảo vệ thực vật... bắt buộc phải tuân theo hướng dẫn kỹ thuật. Thuốc sử dụng cho cây dưa hấu phải đúng loại, phun thuốc đúng giai đoạn, đúng liều lượng, trường hợp bắt buộc phải phun thuốc thì từ lần phun cuối cùng đến khi thu hoạch phải đảm bảo đúng thời gian cách ly theo hướng dẫn của nhà sản xuất đảm bảo an toàn cho sản phẩm.

Theo ông Cao Xuân Sơn, Tổ trưởng Tổ hợp tác trồng dưa hấu xã Hàm Ninh cho biết: “Lúc đầu, tôi rất băn khoăn, sợ không thể theo đuổi mô hình đến nơi bởi trồng dưa theo hướng VietGAP đòi hỏi người trồng phải tuân thủ nghiêm ngặt quy trình kỹ thuật. Hàng ngày phải bám sát ruộng dưa, theo dõi, có nhật ký ghi chép rất cẩn thận, tỉ mỉ từng công đoạn, quá

trình chăm sóc dưa mà đây là những công việc nông dân như chúng tôi chưa bao giờ làm”. Tuy nhiên, nhờ sự hướng dẫn nhiệt tình của cán bộ kỹ thuật, sự kiên nhẫn và ham học hỏi của bà con nên đã mang lại kết quả khả quan: dưa phát triển tốt hơn, tiết kiệm chi phí sản xuất và an toàn hơn cho người sản xuất cũng như người tiêu dùng hơn phương pháp truyền thống”. Sau 4 tháng thực hiện mô hình, từ thực tế đánh giá kết quả sản xuất của các hộ tham gia mô hình cho thấy: Cả 2 giống dưa hấu Hoàn Châu và Phù Đồng đều sinh trưởng, phát triển tốt và cho năng suất cao trên chân đất của vùng thực hiện mô hình, sản lượng thu hoạch đạt 25,6 tấn/ha, đảm bảo tiêu chuẩn vệ sinh an toàn thực phẩm. Trung tâm Chất lượng Nông Lâm Thủy sản Vùng 2 đã chính thức công nhận cho vùng sản xuất dưa hấu diện tích 01ha của Tổ hợp tác trồng dưa hấu xã Hàm Ninh đủ điều kiện sản xuất dưa hấu an toàn. Thông qua hội nghị đầu bờ cũng như các kênh thông tin truyền thông, sản phẩm dưa hấu VietGAP Hàm Ninh đã được biết đến nhiều hơn, sản phẩm được kết nối với các cửa hàng kinh doanh trái cây an toàn trên địa bàn tỉnh, tham gia hội nghị kết nối cung cầu với siêu thị Co.opmart và các doanh nghiệp, đặc biệt sản phẩm được người tiêu dùng trong tỉnh yên tâm lựa chọn. Trồng dưa hấu theo hướng VietGAP không những giảm chi phí đầu vào về phân bón, thuốc BVTV... so với trồng dưa thông thường mà giá đầu ra lại cao hơn từ 2.000-3.000 đồng/kg. Như vậy, với chi phí đầu tư cho 01ha theo quy trình VietGAP khoảng 124.560.000 đồng, với năng suất 25,6 tấn/ha và giá bán 7.000 đồng/kg thì tổng doanh thu cho 01ha dưa hấu là 179.200.000 đồng, lợi nhuận ròng mà nông dân có được là 54.640.000 đồng/ha/2,5 tháng trồng. Tuy nhiên, theo các hộ thực hiện mô hình cho biết, hiệu quả lớn nhất mà mô hình mang lại không chỉ bán được giá mà trong quá trình sản xuất môi trường cũng như người lao động được đảm bảo an toàn. Người tiêu dùng an tâm và được dùng sản phẩm dưa hấu an toàn, bảo vệ sức khỏe.

Người dân chăm sóc dưa hấu tại mô hình **Ảnh: TL**

Có thể nói, mô hình trồng dưa hấu theo chuẩn VietGAP lần đầu tiên được triển khai tại Hàm Ninh đã làm thay đổi quan điểm trồng dưa tại nơi đây. Sau vụ dưa đầu tiên trồng theo mô hình VietGAP, nhiều người dân tại xã Hàm Ninh quyết tâm sẽ thay đổi phương thức canh tác cho vụ dưa sắp tới. Sản xuất dưa hấu an toàn theo hướng VietGAP tại xã Hàm Ninh là mô hình không chỉ mang tính thực tiễn cao, đáp ứng được yêu cầu sản phẩm an toàn hiện nay của xã hội mà còn có tác động về mặt kỹ thuật, kinh tế và môi trường, tạo chỗ đứng cho sản phẩm nông nghiệp an toàn của huyện Quảng Ninh. Với kinh nghiệm sản xuất lâu đời, người dân tại địa phương có khả năng tiếp thu nhanh và áp dụng tốt kỹ thuật trồng dưa hấu theo hướng VietGAP vào sản xuất.

Việc sản xuất dưa hấu theo hướng VietGAP không những tạo niềm tin cho người tiêu dùng mà còn là động lực để người dân xã Hàm Ninh tiếp tục sản xuất ra những sản phẩm đảm bảo vệ sinh an toàn thực phẩm cho xã hội. Trong tương lai, sự quan tâm của các sở, ban ngành cấp tỉnh, huyện và đặc biệt là người tiêu dùng là nguồn động viên lớn để nông dân xã Hàm Ninh vững tin trên con đường bảo vệ thương hiệu dưa hấu an toàn của huyện nhà. Kết quả sản xuất thành công mô hình dưa hấu an toàn theo hướng VietGAP cũng là kết quả của sự liên kết 4 nhà (nhà nước, nhà khoa học, nhà doanh nghiệp, nhà nông) trong lĩnh vực sản xuất nông nghiệp ■